

Főoldal > ... > [Jogi Szakember Keresése](#) > [A Különböző Jogi Szakmák](#) > France

A különböző jogi szakmák

Tartalomszolgáltató:

Franciaország

Franciaország

Ebben a szakaszban áttekintést talál a különböző jogi szakmákról.

Jogi szakmák – bevezető

Bírák

Szervezet

Franciaországban a bírák (*magistrats*) hivatásos bírák, és egyrészt ügyeket tárgyaló ítélőbírák, másrészt az Államügyészségnél (*ministère public* vagy *parquet*) tevékenykedő ügyészek. Az ítélkező bírák gyakori elnevezése „ítélőbíró” (*magistrat du siège*), míg az Államügyészségnél tevékenykedő tisztviselőké „állandó bírák”, vagy „ügyészek” (*magistrats du parquet*).

Az ítélőbírák az eléjük terjesztett jogvitákban döntenek; az Államügyészség feladata, hogy képviselje a közérdeket, és biztosítsa a jog megfelelő alkalmazását. A bírói hivatásra irányadó szabályokat a bírói kar jogállásáról szóló organikus törvényt (*loi organique*) kihirdető, 1958. december 22-i 58-1270. sz. törvényerejű rendelet (*ordonnance*) állapítja meg. E rendelet 1. cikke szerint egy bíró a pályafutása különböző szakaszaiban ítélőbírává vagy az ügyészségre nevezhető ki. Ez a bírói kar egységességének elve, melyet az Alkotmánytanács az 1993. augusztus 11-i határozatában erősített meg. Valamennyi bíró a bírói kar tagja; ezt az Alkotmány 66. cikke írja elő az egyéni szabadságjogok védelme érdekében. A bírákra irányadó szabályok azonban bizonyos eltéréseket mutatnak: az ítélőbírákat felsőbb hatóság nem utasíthatja, továbbá elmozdíthatatlanságuk garantált, azaz a beleegyezésük nélkül nem helyezhetők át más tisztségbe. A kinevezésük módja szintén eltér: az ítélőbírák kinevezésére a Legfelsőbb Igazságszolgáltatási Tanács (*Conseil supérieur de la magistrature*) hozzájárulásával vagy a Semmitőszék ítélőbírái, a fellebbviteli bíróságok első elnökei és a bíróságok elnökei esetén a Legfelsőbb Igazságszolgáltatási Tanács javaslatára kerül sor; végezetül a Legfelsőbb Igazságszolgáltatási Tanács fegyelmi hatáskörrel rendelkezik valamennyi ítélőbíró felett. Az Államügyészség bírónak kinevezésére azonban a Legfelsőbb Igazságszolgáltatási Tanáccsal való konzultációt követően kerül sor, az igazságügyi miniszter pedig a jelölések előterjesztéséért és a fegyelmi jogkörök gyakorlásáért felelős.

A bírák többségének felvétele versenyvizsga (*concours*) útján történik. Az egyetemi hallgatók számára nyitott első versenyvizsga letételéhez a pályázóknak legalább négy év felsőoktatási képzés (azaz mesterképzés) elvégzését igazoló oklevéllel kell rendelkezniük. A sikeres jelölteket bírósági gyakornokká (*auditeurs de justice*) nevezik ki, ezt követően pedig mindannyian az Országos Bíró- és Ügyészképző Iskola (*École nationale de la magistrature* – ENM) képzésében részesülnek. Van lehetőség a bírói karba való közvetlen bekerülésre is. Az Országos Bíró- és Ügyészképző Iskola képzésének elvégzését követően a bírósági gyakornokokat rendelet (*décret*) útján nevezik ki valamely bírósághoz vagy az Államügyészséghez.

Igazságszolgáltatási feladataik mellett a bírósági vezetők (az elnök és az államügyész vagy a bíróságtól függően az első elnök és a főügyész) adminisztratív feladatokat is ellátnak, például a tárgyalások ütemezését illetően.

2018. január 1-jén 8412 bíró volt, akik közül 7881-en tevékenykedtek bíróságokon vagy az Államügyészségnél.

A Legfelsőbb Igazságszolgáltatási Tanács

A Legfelsőbb Igazságszolgáltatási Tanácsról (*Conseil supérieur de la magistrature* – CSM) az Alkotmány 65. cikke rendelkezik. A 2008. július 23-i alkotmánytörvény módosította a Legfelsőbb Igazságszolgáltatási Tanács összetételét és a kinevezésekkel kapcsolatos hatásköreit, továbbá arról rendelkezett, hogy az ügyeket a peres felek terjesszék a Tanács elé. A köztársasági elnök immár nem tagja a Legfelsőbb Igazságszolgáltatási Tanácsnak.

A Tanács ítéldbírák tekintetében illetékes testületének elnöke a Semmítőszék (*Cour de cassation*) első elnöke. A Tanács további tagjai: öt ítéldbíró, egy ügyész, az Államtanács (*Conseil d'État*) egy, az Államtanács által kijelölt tagja, egy ügyvéd (*avocat*), valamint hat – sem a törvényhozó testülethez, sem a rendes bíróságokhoz, sem a közigazgatási bíróságokhoz nem tartozó – szakképzett személy. A köztársasági elnök, a Nemzetgyűlés (*Assemblée nationale*) Alsóházának elnöke és a Szenátus elnöke is két-két szakképzett személyt jelöl ki.

A Tanács ügyészek tekintetében illetékes testületének elnöke a Semmítőszék mellett működő főügyész (*procureur général*). A Tanács további tagjai: öt ügyész, egy ítéldbíró, valamint a már említett egy Államtanács-tag, egy ügyvéd és hat szakképzett személy.

A Tanács ítéldbírák tekintetében illetékes testülete kinevezési javaslatokat tesz a Semmítőszék ítéldbírói tisztségeire, a fellebbviteli bíróságok (*courts d'appel*) első elnöki tisztségére és a megyei bíróságok (*tribunaux de grande instance*) elnöki tisztségeire. Más ítéldbírák csak a Tanács hozzájárulásával nevezhetők ki.

A Tanács e testülete az ítéldbírák tekintetében illetékes fegyelmi tanácsként jár el. Ebben a minőségében tagjai között ott van az ügyészek tekintetében illetékes testületben ülésező ítéldbíró is.

A Tanács ügyészek tekintetében illetékes testülete véleményezi az említett ügyészek kinevezését. Emellett véleményt nyilvánít az ügyészek tekintetében hozott fegyelmi intézkedésekről. Ebben a minőségében a 65. cikk harmadik bekezdésében említett tagokon kívül szerepel a tagjai között a Tanács ítéldbírák tekintetében illetékes testületében ülésező ügyész is.

Az Államügyészség

Szervezet

Az Államügyészségügyészeinek a társadalom érdekében kell eljárniuk, amelyet a törvény alkalmazására irányuló törekvésük során képviselnek.

A Semmítőszék mellett működő, különálló főügyészség (*parquet général*) kivételével a franciaországi ügyészségek „az igazságügyi miniszter felügyelete alatt álló” hierarchikus piramist alkotnak. A büntetőeljárásról szóló törvénykönyv 30. cikke úgy rendelkezik, hogy az igazságügyi miniszter irányítja a kormány által meghatározott büntető igazságszolgáltatási politikát. A miniszter köteles biztosítani ennek a politikának a következetes alkalmazását az ország egész területén. E célból általános utasításokat adhat az ügyészeknek a büntető igazságszolgáltatási politikára vonatkozóan.

Minden megyei bíróság (*tribunal de grande instance*) mellett működik egy ügyészség, amely az államügyész (*procureur de la République*) vezetése alatt áll, és amelynek több, neki alárendelt ügyész a tagja. Az államügyész irányítja az ügyészséget, elosztja a feladatokat és a szervezeti egységeket a helyettes ügyészek (*procureurs adjoints*), az alügyészek (*vice-procureurs*) és a segédügyészek (*substituts*) között. Az ügyészséget vezető államügyész a főügyész (*procureur général*) felügyelete és irányítása alatt jár el.

E hierarchikus szervezet ellenére az ügyészség oszthatatlan egységnek minősül: a segédügyésznek nem kell felhatalmazást szereznie a felettesétől ahhoz, hogy eljárhasson, és minden cselekedete az Államügyészség egészére nézve kötelező.

Szerep és jogkörök

Az ügyészség jogkörei alapvetően a büntetőjog érvényesítésével kapcsolatosak: Vizsgálatokat folytat, és végrehajtja vagy végrehajtatja a bűnüldözéshez szükséges valamennyi intézkedést. Az ügyészség a belátása szerint dönt arról, hogy milyen intézkedésre kerüljön sor büntetőügyekben, például előzetes vizsgálatot indíthat

(*ouverture d'une information judiciaire*), az ügyet ítélőbíróság elé utalhatja (*renvoi devant une juridiction de jugement*), vagy megszüntetheti az eljárást (*classement sans suite*). Jelen kell lennie a bírósági tárgyaláson; a részt vevő ügyész szabadon tehet olyan szóbeli észrevételeket (a tényállásra, a vádlott személyére és az ítéletre vonatkozóan), amelyekkel megítélése szerint a leginkább hozzájárul az igazságszolgáltatás megfelelő működéséhez. Az ügyészség az ítéletek érvényesítéséről is gondoskodik.

Az ügyészség felelős a veszélyeztetett kiskorúak védelméért, és rendelkezik bizonyos polgári jogi jogkörökkel (például a magánszemélyek születési, házasságkötési és halotti anyakönyvében szereplő családi állapota tekintetében), közigazgatási jogi jogkörökkel (az italmérések, az időszaki sajtótermékek vagy a direkt marketing tekintetében), valamint kereskedelmi jogi jogkörökkel is (például egyes fizetéseképtelenségi eljárások tekintetében).

Az ítélőbírák szerepét és jogköreit a rendes bíróságokról szóló oldal fejt ki.

Ülnökök (*juges non professionnels*)

Ideiglenesen kinevezett ülnökök (*magistrats exerçant à titre temporaire*)

Annak érdekében, hogy az igazságszolgáltatás közelebb kerüljön a közösséghez, a civil társadalom egy képviselője ideiglenesen kinevezett ülnökként (*magistrat exerçant à titre temporaire* - MTT) alkalmazható annak érdekében, hogy a bírói hivatásra irányadó szabályokat a bírói kar jogállásáról szóló organikus törvényt (*loi organique*) kihirdető, 1958. december 22-i 58-1270. sz. törvényerejű rendelet (*ordonnance*) 41-10. és későbbi cikkei értelmében ideiglenes segítséget nyújtson az igazságszolgáltatási rendszernek.

E szerep sajátossága, hogy az ideiglenesen kinevezett ülnök bizonyos ideig elláthatja a kerületi bíróság bírójának, a rendőrbíróság bírójának és/vagy ülnökének kötelezettségeit azokban az ügyekben, amelyeket három bíróból álló panel tárgyal a regionális bíróságokon, valamint a bírósági kötelezettségeivel összeegyeztethető professzionális tevékenységet is végezhet.

Az ideiglenesen kinevezett ülnökök számának nemrégiben bekövetkezett növekedése közvetlen következménye annak, hogy eltűntek a helyi békebíróságok (*juges de proximité*), amelyeket eredetileg a 2002. szeptember 9-i törvény hozott létre az igazságszolgáltatási rendszer 21. századi modernizációjáról szóló, 2016. november 18-i 2016-1547. számú törvény 15. cikke és a 2017. április 28-i 2017-683. számú rendelet alapján.

A 2017. július 1-jén hatályba lépett, 2016. augusztus 8-i 2016-1090. számú organikus törvény (*loi organique*) egyesítette a helyi békebíró és az ideiglenes kinevezett ülnök (MTT) szerepét.

Az ideiglenesen kinevezett ülnököket rendszeresen veszik fel a jelentkezési anyag alapján (és nem versenyvizsga alapján).

Az ideiglenesen kinevezett ülnök szerepéhez való hozzáférés feltételei

Francia állampolgárság, 35 és 75 év közötti életkor, teljes körű állampolgári jogok, tisztességes jellem, valamennyi nemzeti szolgálati követelménynek való megfelelés és fizikai alkalmasság a szükséges feladatok ellátására, figyelembe véve bármilyen segítséget, amelyet fogyatékoságok esetén alkalmazni lehet.

a jelentkezőknek a következő feltételek valamelyikét teljesíteniük kell:

- diploma birtoklása, amely igazolja, hogy a jelentkező legalább négyéves felsőoktatási végzettséget (vagy azzal egyenértékű képesítést) szerzett, és legalább hétéves, bírói feladatok ellátására alkalmassá tévő, igazolt szakmai tapasztalattal rendelkezik,
- a bírósági nyilvántartás igazgatója, és hétéves igazolt szakmai tapasztalat bírósági jegyzőként,
- az Igazságügyi Minisztérium A. besorolási fokozatába tartozó köztisztviselő**, és e minőségében legalább hét év szolgálati időt igazolt,
- szabályozott vagy védett jogi vagy bírói szakma képviselője vagy volt képviselője, és legalább öt év igazolt szakmai gyakorlattal rendelkezik.

Az ideiglenesen kinevezett ülnökök jogállása

A Legfelsőbb Igazságszolgáltatási Tanács bírák felett hatáskörrel rendelkező részlege véleményt nyilvánít az

igazságügyi miniszter által javasolt jelöltekről.

A köztársasági elnök rendeletével (*décret*) kinevezett, ideiglenesen kinevezett ülnökökre a hivatásos bírókra vonatkozó szabályok vonatkoznak.

Kinevezésük öt évre szól, amely egyszer megújítható, és 75 éves koruk után nem láthatják el feladataikat.

Bírósági feladataik mellett szakmai tevékenységet folytathatnak, feltéve, hogy az nem szerepel a jelentkezési anyagban szereplő összeférhetetlen tevékenységek listáján.

Az ideiglenesen kinevezett ülnökök feladatai

Az ideiglenesen kinevezett ülnökök a következő feladatokat látják el:

- A regionális bíróságon a polgári és büntetőjogi vitákat a három bíróból álló testület értékelőiként tárgyalják. Büntetőügyekben érvényesíthetik az egyezséget a bíróság által rájuk rótt feladatok egyharmadán belül. Részt vesznek továbbá a rendőrbíróságok munkájában a közlekedési szabálysértések első négy kategóriáját és a fix bírságok ötödik kategóriáját érintő, korlátozott számú ügy tárgyalása, valamint a fenti bűncselekményekre vonatkozó büntetővégzések feldolgozása céljából.
- A kerületi bíróságon polgári ügyeket tárgyalnak a kirendelt kerületi bíróság munkájának egyharmadáig.

Az ideiglenesen kinevezett ülnökök képzése

Az ideiglenesen kinevezett ülnökök tíz nap elméleti képzést végeznek az Országos Bíró- és Ügyészképző Iskolában (ENM).

A Legfelsőbb Igazságszolgáltatási Tanács határozata alapján hat hónapon belül 40–80 napos bírósági próbaidőt vagy 40 napos bírósági képzést teljesítenek, amely a pályázó szakmai tapasztalata alapján kivételesen csökkenthető.

Az ideiglenesen kinevezett ülnökök díjazása

Az ideiglenesen kinevezett ülnökök a szolgálati idő alapján végzett munkájukért díjazásban részesülnek.

Az egységár egy szolgálati időszakra bruttó 106,28 EUR (a közszféra béreire vonatkozó 2017. február 1-jei indexpont szerint), és egy évben legfeljebb 300 szolgálati időszakra kerülhet sor.

Az ideiglenesen kinevezett ülnökök nem kapnak utazási ellátmányt a lakóhelyük és azon bíróság közötti utazás után, amelyhez kirendelték őket.

A munkaügyi bírák

Az 1806-ban létrehozott munkaügyi bíróságok a munkavállalók vagy gyakornokok és a munkáltatók között a szerződéseikkel kapcsolatban felmerülő egyéni jogviták rendezésére szakosodott elsőfokú bíróságok. A munkaügyi bíróságok bírái (tagjai) az ipar és a kereskedelem világából érkeznek.

A munkaügyi bíróságok rendszere azon az elven alapul, hogy a sajátos és összetett munkajogviszonyokat – akár munkavállalóként, akár munkáltatóként – az ilyen kapcsolatokban tapasztalattal rendelkező bírónak kell megvizsgálnia.

A munkaügyi bíróságok ezért szükségszerűen egyenlő számú munkavállalói és munkáltatói képviselőt (közös testületeket) foglalnak magukban. A bíróság tagjai két testületből (munkavállalók és munkaadók) és öt ügyszakból (ipar, kereskedelem, mezőgazdaság, egyéb tevékenységek és igazgatás) állnak.

A 14 512 tag 210 munkaügyi törvényszéken látja el feladatait Franciaországban és a tengerentúli területeken, és évente mintegy 142 500 ügyet kezel.

Elsődleges feladatuk a felek közötti egyeztetés és ennek hiányában a közöttük fennálló jogviták eldöntése.

A kinevezés módja

1979-től kezdve a munkaügyi bíróságok tagjait kollégáik öt évente, általános választásokon, közvetlen és általános választójog alapján választották meg. Tekintettel a szavazók részvételi arányának csökkenésére és ebből következően a munkaügyi bírósági rendszer legitimitásának csökkenésére, megvizsgálták a bíróság tagjai kinevezésének új módszereit.

Ennek megfelelően a 2016. március 31-i 2016-388. sz. (*ordonnance*) törvényerejű rendelet, miközben megerősítette a munkaügyi bíróság rendszerének sajátos jellegét, a szakszervezetek és a munkáltatói szövetségek javaslata alapján történő kinevezéssel váltotta fel a közvetlen szavazást, a szakszervezetek és munkáltatói szervezetek reprezentativitásának kiszámítására irányuló eljárás során a reprezentativitásuk kiszámítását követően.

Jelenleg négy évente általános kinevezési körre kerül sor a munkaügyi bíróságok tagjai tekintetében. A kinevezés az igazságügyi miniszter és a foglalkoztatási miniszter közös rendeletével (*arrêté*) történik. A hivatali idő alatt üresen maradt pozíciókat a kiegészítő kinevezési fordulók részeként teszik közzé, és ugyanolyan eljárás szerint töltik be, mint az általános fordulók esetében.

Továbbképzések

A növekedésről, a tevékenységről és az egyenlő gazdasági lehetőségekről szóló, 2015. augusztus 6-i 2015-990. sz. törvény célja a munkaügyi bíróság tagjai szakmai státuszának javítása, különösen a kötelező alap- és továbbképzés bevezetése révén.

A munkaügyi bíróságok tagjai így bírósági feladataik megkezdése előtt kötelező alapképzésen és továbbképzésen vesznek részt.

Az alapképzés a munkáltatókat képviselő tagok és a munkavállalókat képviselő tagok esetében azonos. A képzést az Országos Bíró- és Ügyészképző Iskola (ENM) szervezi és biztosítja, és több elméleti és gyakorlati modulból áll, melyek teljes időtartama öt nap. A munkaügyi bíróság azon tagját, aki a kinevezést követő második hónap első napjától számított 15 hónapon belül nem fejezi be az alapképzést, úgy kell tekinteni, mint aki lemondott.

A munkaügyi bíróságok tagjai négy éves hivatali idejük alatt is kapnak hathetes folyamatos képzéssel. Ennek a képzésnek a biztosítása a Munkaügyi Minisztérium feladata.

Magatartási szabályok

A munkaügyi bíróságok tagjai esküt tesznek. A bírókra vonatkozó magatartási szabályok vonatkoznak rájuk: függetlenség, pártatlanság, méltóság és feddhetetlenség; és olyan magatartást kell tanúsítaniuk, amely megszünteti az ezekkel kapcsolatos jogos kétségeket. A döntéshozatali folyamat titkos jellege is köti őket.

A növekedésről, a tevékenységről és az egyenlő gazdasági lehetőségekről szóló, 2015. augusztus 6-i 2015-990. sz. törvény alapján elfogadott, a munkaügyi bíróságok tagjaira vonatkozó szakmai etikáról és fegyelmi eljárásokról szóló, 2016. december 28-i 2016-1948. sz. rendelet a munka törvénykönyvébe beillesztett egy új R.1431-3-1. cikket, amely a Munkaügyi Bíróságok Tagjainak Legfelsőbb Tanácsát (*Conseil supérieur de la prud'homie*) bízta meg a bírósági tagok magatartási kódexének kidolgozásával, amelyet közzé kell tenni.

A magatartási kódexet a Munkaügyi Bíróságok Tagjainak Legfelsőbb Tanácsa 2018. január 26-án hagyta jóvá.

Jogállás

A munkaügyi bíróságok hivatalban lévő tagjai védett munkavállalói jogállással rendelkeznek, ami azt jelenti, hogy a munkaügyi felügyelőség előzetes engedélye nélkül nem lehet felmenteni őket, és joguk van arra, hogy a munkaidejük alatt távol maradjanak.

Az ilyen távollétek tényleges munkaidőnek számítanak, és mint ilyeneket a munkáltató fizeti, és a társadalombiztosítás fedezi őket. A munkaügyi bíróság számára munkaidőben munkával töltött idő ennek megfelelően nem jár fizetés kieséssel vagy juttatásokkal. Az állam megtéríti a munkáltatónak a fizetést.

A munkáltatói képviselőket és a választott bíróság azon munkavállalóit, akik nem tartoznak a fenti kategóriába (munkakeresők, nyugdíjasok, a bíróságon a munkaidőn kívül szolgálatot teljesítő tagok), szolgálati idejükért a

törvényrendeletben (*décret*) meghatározott mértékben fizetik.

Utazási költségeik szintén megtéríthetők.

A kereskedelmi bíróságok bírái

134 elsőfokú kereskedelmi bíróság működik Franciaország kontinentális területén, kivéve Elzász-Moselle-t (amelyben a regionális bíróság egyik ügyszaka kezel kereskedelmi jogvitákat a helyi jog szerinti kivétel alapján), a tengerentúli területeken pedig kilenc vegyes kereskedelmi bíróság működik.

A kereskedelmi bíróságok a kereskedők közötti, illetve a kereskedők és a kereskedelmi társaságok közötti jogvitákat, valamint a kereskedelmi ügyletekkel kapcsolatos vitákat tárgyalják.

A kereskedelmi bíróságok bírái (*juges consulaires*) kereskedők vagy vállalatvezetők. Ezért szakmai tapasztalattal rendelkeznek az üzleti életben.

Jelenleg több mint 3400 kereskedelmi bírósági bíró van.

Őket évente kétlépcsős választáson választják meg kollégáik.

Első hivatali idejük két évre szól. Négy évre újraválaszthatók ugyanazon bíróságon vagy bármely más kereskedelmi bíróságon, kivéve a leköszönő elnököt, akit csak a testület tagjaként lehet öt évre újraválasztani.

Esküt tesznek, és ugyanazon magatartási kódex hatálya alá tartoznak, mint a hivatásos bírák.

Önkéntesként működnek. A szolgálat érdekében rendelkezésre kell állniuk, és készen kell állniuk arra, hogy személyes kötelezettségvállalást tegyenek, különösen a nélkülözhetetlen alap- és továbbképzésben való részvétel révén.

Az igazságszolgáltatási rendszer 21. századi modernizációjáról szóló, 2016. november 18-i 2016-1547. sz. törvény jelentős reformot vezetett be a kereskedelmi bíróságok bíráinak jogállását illetően. Különösen a magatartási kódexre és a fegyelmi eljárásokra vonatkozó rendelkezéseket vizsgálta felül, és az Országos Bíró- és Ügyészképző Iskola által nyújtott kötelező alap- és továbbképzés bevezetésével javította szakmai státuszukat.

A társadalombiztosítással kapcsolatos ügyek bíróságainak ülnökei

A társadalombiztosítással kapcsolatos ügyek bíróságainak (*tribunaux des affaires de la sécurité sociale*) ülnökeit a fellebbviteli bíróság első elnöke nevezi ki három évre az ifjúságért, a sportért és a társadalmi kohézióért felelős regionális igazgató által benyújtott listáról, amelyet a leginkább reprezentatív szakmai szervezetek kinevezési javaslatai alapján állítanak össze.

Az igazságszolgáltatási rendszer 21. századi modernizációjáról szóló, 2016. november 18-i törvény megszüntette a társadalombiztosítási bíróságokat, és 2019. január 1-jétől külön kijelölt regionális bíróságokra helyezte át ügyterhüket. Az értékelők ott hallgatják meg az ügyeket.

A munkaképtelenséggel kapcsolatos jogvitákkal foglalkozó bíróságok ülnökei

A munkaképtelenséggel kapcsolatos jogvitákkal foglalkozó bíróságok (*tribunaux du contentieux de l'incapacité*) ülnökeit a területen illetékes fellebbviteli bíróság első elnöke nevezi ki három évre az ifjúságért, a sportért és a társadalmi kohézióért felelős regionális igazgató által benyújtott listáról, amelyet a leginkább reprezentatív szakmai szervezetek kinevezési javaslatai alapján állítanak össze.

Az igazságszolgáltatási rendszer 21. századi modernizációjáról szóló, 2016. november 18-i törvény megszüntette a fogyatékosügyei bíróságokat, és 2019. január 1-jétől külön kijelölt regionális bíróságokra helyezte át ügyterhüket. Az értékelők ott hallgatják meg az ügyeket.

A társadalombiztosítási kérdésekkel foglalkozó regionális bírósági testületek értékelői

2019. január 1-jétől ezek az értékelők a kifejezetten a társadalombiztosítással és a szociális segítségnyújtással kapcsolatos jogviták tárgyalására kijelölt regionális bírósági testületekben üléseznek.

A fellebbviteli bíróság első elnöke – a regionális bíróság elnökével folytatott konzultációt követően – hároméves időtartamra nevezi ki őket az adott bíróság számára a prefektus által a leginkább reprezentatív kereskedelmi és szakmai szervezetek jelölését követően összeállított listák alapján.

A pályázónak francia állampolgárnak és legalább 23 évesnek kell lennie, meg kell felelnie a bírói tagság feltételeinek, nem lehet bünsnek találni a mezőgazdaságról és a tengeri halászatról szóló törvénykönyv vagy a társadalombiztosítási törvénykönyv szerinti bűncselekményben, és nem lehet társadalombiztosítási szervezet vagy biztosítóegyesület igazgatóságának tagja. Feladatai összeegyeztethetők a munkaügyi bíróság tagjainak feladataival.

Fiatalkorúak bíróságának ülnökei

A fiatalkorúak bíróságainak (*tribunaux pour enfants*) értékelőit az igazságügyi miniszter nevezi ki négy évre az azon fellebbviteli bíróság első elnöke által benyújtott jelöltek listájáról, amelyhez a fiatalkorúak bírósága tartozik.

A pályázónak francia állampolgárnak és legalább 30 évesnek kell lennie, és bármilyen minőségben különösen érdeklődnie kell a fiatalokat érintő ügyek iránt.

A földhaszonbérletek paritásos bíróságának ülnökei

A földhaszonbérletek paritásos bíróságának ülnökeit (*tribunaux paritaires des baux ruraux*) a fellebbviteli bíróság első elnöke nevezi ki hatéves időtartamra az adott bíróság számára a prefektus által a leginkább reprezentatív szakmai vagy földtulajdonosi szervezetek jelölését követően összeállított listák alapján.

Ide tartoznak azok a bérbeadók, akik nem bérlők, valamint a bérbeadónak nem minősülő bérlők is, adott esetben a közös bíróság két részlegére osztva, amelyek közül az egyik a bérleti szerződés szerinti bérbeadókból és bérlőkből, a másik pedig a megosztásalapú mezőgazdasági megállapodások szerinti bérbeadókból és bérlőkből áll.

A pályázónak francia állampolgárnak és legalább 26 évesnek kell lennie, nem lehet polgári, állampolgári vagy szakmai jogaitól megfosztott személy, és legalább öt éve bérbeadónak vagy bérlőnek kell lennie bérleti szerződés vagy megosztásalapú mezőgazdasági megállapodás alapján.

Bírósági jegyzők

A bírósági jegyzők (*greffiers*) a bírósági eljárások szakértői, akik segítik a bírákat a bírósági iratok elkészítésében, és – amennyiben a törvény úgy rendelkezik – a bíróság jogi aktusainak hitelesítéséért felelősek.

A bírósági jegyző a bíró közeli munkatársa, akinek segítséget nyújt az ügyek tárgyalásra való előkészítésében és feldolgozásában, valamint a jogi kutatásban. A bírák utasításának megfelelően határozattervezeteket és jogalapokat dolgoznak ki. A nyilvánosságnak nyújtott tájékoztatási és segítségnyújtási szolgáltatások részeként a jegyzők megbízhatók azzal, hogy tájékoztatást, iránymutatást vagy segítséget nyújtsanak a felhasználóknak a bírósági formák vagy eljárások elvégzéséhez. Szakmai képzési feladatokat is elláthatnak.

A bírósági jegyző a feladatköreinek túlnyomó részét a bíróságok különböző hivatalaiban látja el. A bíróság méretétől és szervezetétől függően a bírósági jegyző – hivatalvezetőként, helyettesként vagy osztályvezetőként – vezetői felelősségi körökkel is felruházható.

[Bírósági jegyző](#) (378 Kb)

[Adminisztratív dolgozó](#) (375 Kb)

2018. január 1-jén az Igazságügyi Minisztériumnak a bírósági nyilvántartások emberi erőforrásokért felelős osztálya 10 931 alkalmazottat irányított, akik közül 9368 személyt a bíróságokhoz rendelték.

Ügyvédek

Az ügyvédek (*avocats*) az igazságszolgáltatást segítő személyeknek minősülnek, akik szabad és független hivatást gyakorolnak. Az ügyvédekre irányadó szabályokat az egyes bírói és jogi hivatások reformjáról szóló,

1971. december 31-i 71-1130. sz. törvény, valamint az ügyvédi hivatás szervezetéről szóló, 1991. november 27-i 91-1197. sz. rendelet (*décret*) állapítja meg. Az 1971. évi törvényt módosító, 1990. december 31-i 90-1259. sz. törvény és annak végrehajtási rendeletei a meglévő ügyvédi (*avocat*) és a jogi tanácsadói (*conseil juridique*) hivatás összevonásával létrehozták az új ügyvédi (*avocat*) hivatást. A fellebbviteli bíróságok előtti jogi képviselet reformjáról szóló 2011. január 25-i törvény pedig összevonta a fellebbviteli bíróságon az ügyvédi és jogi képviselői funkciókat (*avoué près les cours d'appel*).

Napi tevékenységeik során az ügyvédek két feladattal rendelkeznek: az egyik az ügyfelek segítése és képviselete a bíróságon (igazságszolgáltatási feladatkör), a másik pedig a jogi tanácsadás nyújtása és a jogi okiratok elkészítése (jogi feladatkör).

Az 1971. december 31-i törvény 4. cikkének (1) bekezdése értelmében az ügyvédek gyakorlatilag monopóliumhelyzetben vannak a felek segítése és képviselete, a bíróságok, valamint bármilyen jellegű igazságügyi, illetve fegyelmi szerv előtti eljárás és védelem tekintetében.

Nincs nemzeti ügyvédi szövetség, mivel az ügyvédek azt szeretnék, hogy valamennyi ügyvédi kamara megfelelően képviselve legyen. Franciaország kontinentális és tengerentúli területein 16 kamara (*barreaux*) létezik, melyek mindegyike egy megyei bírósághoz (*tribunal de grande instance*) tartozik, és mindegyik kamarát egy elnök (*bâtonnier*) vezeti és egy igazságszolgáltatási tanács (*conseil de l'ordre*) igazgatja; az igazságszolgáltatási tanácsnak az a feladata, hogy foglalkozzon a hivatás gyakorlását érintő valamennyi kérdéssel, továbbá az, hogy felügyelje az ügyvédek kötelezettségeinek betartását és jogaik védelmét.

Az 1990. december 31-i törvény (15. cikke) által létrehozott Ügyvédi Kamarák Országos Tanácsa (*Conseil national des barreaux* – CNB) jogi személyiséggel rendelkező közhasznú intézmény (*établissement d'utilité publique*); az a feladata, hogy ellássa az ügyvédi hivatás hatóságok előtti képviseletét, és törekedjen a hivatásra vonatkozó szabályok és szokások összehangolásának biztosítására.

Az Ügyvédi Kamarák Országos Tanácsának van egy honlapja, ahol bárki ingyenesen hozzáférhet a hivatás szervezetére vonatkozó információkhoz, a hivatást érintő aktuális kérdésekhez, valamint a francia ügyvédi kamarai tagsággal rendelkező valamennyi ügyvédet tartalmazó névjegyzékhez. A nagyobb kamarák többségének van saját – ingyenes és bárki számára hozzáférhető – honlapja; címük az Ügyvédi Kamarák Országos Tanácsának honlapján található névjegyzékben szerepel.

Az Ügyvédi Kamarák Országos Tanácsa a Hivatalos Közlönyben közzétett és az ügyvédekre közvetlenül alkalmazandó szabályozási határozatok útján alkotja meg a nemzeti magatartási szabályokat.

A két franciaországi legfelsőbb bíróság – az Államtanács és a Semmítőszék – ügyvédei külön hivatást alkotnak: ők köztisztviselők, akiket az igazságügyi miniszter nevez ki hivatalukba, és kizárólag ők biztosítják a felek legfelsőbb bíróságok előtti képviseletét, amikor az kötelező. A legfelsőbb bíróságok ügyvédeire irányadó szabályokat alapvetően az Államtanács és a Semmítőszék ügyvédi kamaráját létrehozó, 1817. szeptember 10-i törvényerejű rendelet (*ordonnance*), a hivatásrendbe történő belépés feltételeiről szóló, 1991. október 28-i 91-1125. sz. rendelet (*décret*), valamint a hivatásra irányadó fegyelmi szabályokról szóló, 2002. január 11-i 2002-76. sz. rendelet (*décret*) határozza meg.

A legfelsőbb bíróságok ügyvédei különálló ügyvédi kamarát alkotnak, amelynek élén egy elnök áll, akit a 11 tagból álló kamarai tanács segít. Ez a testület felel a szakmai fegyelem biztosításáért és képviseli a hivatást.

További információk az [Államtanács és a Semmítőszék Ügyvédi Kamarájának](#) internetes honlapján található.

Létezik-e adatbázis ezen a területen?

Létezik olyan adatbázis, amelyet az Ügyvédi Kamarák Országos Tanácsa tart fenn az összes franciaországi ügyvédi kamara névjegyzékében szereplő ügyvédek jegyzéke alapján.

Ingyenes-e az információkhoz való hozzáférés?

Az [Ügyvédi Kamarák Országos Tanácsa](#) internetes honlapján található adatbázishoz való hozzáférés ingyenes.

Közjegyzők

Szervezet

A közjegyző (*notaire*) közhivatalnok, akit az igazságügyi miniszter rendelet (*arrêté*) útján nevez ki. A közjegyzők mindazonáltal önfoglalkoztató, független szakmát gyakoroló szakemberekként tevékenykednek. A hivatásra irányadó szabályokat elsősorban a – közjegyzői hivatás szervezetére vonatkozó – (a francia forradalmi naptár keltezése szerinti) XI. évi szeptember hónap 25. napján született törvény (*loi*), az 1945. november 2-i 45-2590. sz. törvényerejű rendelet (*ordonnance*), a közjegyzői szakma szervezéséről szóló, 1945. december 19-i 45-0117 sz. rendelet (*décret*), a közjegyzői szakképzésről és a közjegyzői hivatáshoz való hozzáféréséről szóló, 1973. július 5-i 73-609. sz. rendelet (*décret*), valamint a közjegyzők díjazásának megállapításáról szóló, 1978. március 8-i 78-262. sz. rendelet (*décret*) állapítja meg.

A hivatás megyei közjegyzői kamarákba, valamint regionális szintű tanácsokba szerveződik, amelyek a hatáskörükbe tartozó közjegyzők szabályozásáért és fegyelmi ügyeiért felelnek. A hivatás nemzeti hatóságok előtti képviseletét a Közjegyzők Legfelsőbb Tanácsa (*Conseil supérieur du notariat*) látja el.

A Közjegyzők Legfelsőbb Tanácsa a hatóságok előtti képviseleti szerepén kívül a különböző regionális tanácsokhoz tartozó közjegyzők közötti szakmai jellegű viták megelőzésének és megoldásának feladatát is ellátja.

A [Közjegyzők Legfelsőbb Tanácsa](#) ingyenes internetes honlappal rendelkezik, amely ismerteti a hivatás főbb jellemzőit, és tartalmazza a megyei és regionális kamarákhoz illetve tanácsokhoz tartozó közjegyzők névjegyzékét.

Szerep és jogkörök

A közjegyzők közjegyzői okiratokat állíthatnak ki, amelyek a későbbiekben bírósági ítélet nélkül is végrehajthatóak.

Az okiratok szövegezésével összefüggésben, illetve attól függetlenül feladatuk a magánszemélyek és vállalkozások részére biztosított tanácsadás, továbbá fő tevékenységük mellett részt vehetnek a vagyonkezelési és az ingatlanügyletekben.

Egyéb jogász hivatások

Bírósági végrehajtók

A bírósági végrehajtók (*huissiers de justice*) közhivatalnokok, akiket az igazságügyi miniszter rendelet (*arrêté*) útján nevez ki. A bírósági végrehajtók mindazonáltal önfoglalkoztató, független szakmát gyakoroló szakemberekként tevékenykednek. A szakmára irányadó szabályokat elsősorban az 1923. december 27-i törvény, az 1945. november 2-i 45-2592. sz. törvényerejű rendelet (*ordonnance*), az 1956. február 29-i 56-222. sz. rendelet (*décret*), valamint az 1975. augusztus 14-i 75-770. sz. rendelet (*décret*) állapítja meg.

Kizárólag ők jogosultak kézbesíteni az eljárási okiratokat és végrehajtani a bírósági határozatokat, valamint a végrehajtható határozatokat vagy intézkedéseket. Ezen túlmenően – a bíróságok megbízásából vagy magánszemélyek kérésére tényállást is felvehetnek. Fő tevékenységük mellett közvetítőként, vagyonkezelőként és biztosítási ügynökként is eljárhatnak, amennyiben erről előzetesen értesítik a regionális végrehajtói kamarájukat és a területen illetékes fellebbviteli bíróságnál működő főügyészt (*procureur général*).

A hatáskörükbe tartozó polgári és kereskedelmi ügyekben a végrehajtók az 1996. december 12-i 96-1080. sz. rendeletben (*décret*) meghatározott mértékű illetményben részesülnek.

A hivatást a megyei és regionális kamarák képviselik az egyes fellebbviteli bíróságok földrajzi illetékességi területén. A hivatás egészét a hatóságok előtt egy országos kamara képviseli, amely rendezi a kamarák közötti, valamint a különböző regionális kamarához tartozó végrehajtók közötti jogvitákat. A [Végrehajtók Országos Kamarája](#) ingyenes honlappal rendelkezik, amely ismerteti a hivatás főbb jellemzőit és tartalmazza a végrehajtók névjegyzékét.

A 2016. június 2-i törvényerejű rendelet (*ordonnance*) létrehozta a bírósági végrehajtói tisztviselői szakmát

(*commissaire de justice*), amely 2022. július 1-jétől felváltja a bírósági végrehajtói és bírósági árverezői szakmát (*commissaire-priseur judiciaire*).

A törvényerejű rendelet meghatározza a bírósági végrehajtói tisztviselőkre vonatkozó szabályokat, és előírja, hogy az új szakmát átmeneti rendelkezések révén 2022. július 1-jéig fokozatosan be kell vezetni. Mivel a bírósági végrehajtó és a bírósági árverező szerepe részben hasonló és egymást kiegészítő jellegű, az a döntés született, hogy észszerűsítik a szakmák jelenlegi szervezését, és egyetlen bírósági végrehajtói tisztviselői szakmává egyesítik őket.

A bírósági végrehajtói tisztviselőkre vonatkozó szabályok 2022. július 1-jétől lesznek teljes körűen alkalmazandók. 2026. július 1-jétől teljes mértékben felváltja a korábbi szakmákat: azok a bírósági végrehajtók és bírósági árverezők, akik nem vettek részt a bírósági végrehajtói képesítés megszerzésére irányuló speciális képzésben, nem praktizálnak többé. 2019. január 1-jétől a Bírósági Végrehajtói Tisztviselők Országos Kamarája (*Chambre nationale des commissaires de justice*) váltja fel a Végrehajtók és Bírósági Árverezők Országos Kamaráját annak érdekében, hogy előkészítse a két szakma fokozatos összehangolását, majd egyesítését.

A bíróság munkáját segítő egyéb tisztviselők

A kereskedelmi bíróságok jegyzői (*greffiers de tribunaux de commerce*) olyan közhivatalnokok, akiknek elsődleges feladata a kereskedelmi bíróságok tagjainak segítése a tárgyalásokon, valamint a bíróság elnökének segítése a hatáskörébe tartozó valamennyi feladat ellátása során. Ők kezelik a bírósági nyilvántartást, valamint gondoskodnak a cégnyilvántartás (*registre du commerce et des sociétés* - RCS), valamint a bírósági nyilvántartások és ügyiratok megfelelő karbantartásáról. Hiteles másolatokat állítanak ki, felelősek a bírósági pecsét elhelyezéséért, őrzik a hivatalhoz eljuttatott pénzt, továbbá megszövegezik a hivatal okiratait és hatáskörükbe tartozó hivatalos okiratokat.

A hivatást a kereskedelmi törvénykönyv L.741-1-R.741-1. cikke szabályozza.

A hivatás hatóságok előtti képviselét a Kereskedelmi Bíróságok Jegyzőinek Országos Tanácsa (*Conseil national des greffiers des tribunaux de commerce* - CNGTC) látja el. Ez a testület jogi személyiséggel rendelkező közhasznú intézmény (*établissement d'utilité publique*), amely a hivatás közös érdekeinek képviselétéért felel. A testület megszervezi a jegyzők és a hivatali személyzet alap- és folyamatos továbbképzését, a szakvizsgákat, megkönnyíti és felügyeli a szakmai gyakorlatokat. A [Kereskedelmi Bíróságok Jegyzőinek Országos Tanácsa](#) honlapja további információkkal szolgál ezekről a kérdésekről.

[A kereskedelmi bíróságok jegyzői](#) (366 Kb)

[A kereskedelmi bíróságok munkaszerződéssel rendelkező jegyzői](#) (366 Kb)

Jogi tanácsadók / vállalati jogtanácsosok

A jogi tanácsadói (*conseil juridique*) szakmát az 1990. december 31-i 90-1259. sz. törvény egyesítette az ügyvédi (*avocat*) hivatással.

Azokra a jogászokra (*juristes*), akik nem folytatnak független ügyvédi (*avocat*) tevékenységet, hanem vállalati jogtanácsosként tevékenykednek, nem vonatkozik külön szakmai szabályozás.

Last update: 10/01/2022

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.